



MEDITACIONS SOBRE L'EMOCIÓ

(Del meu carnet de guerra. Fulls escrits a proximitat de lo que fou poble de Sapigneul, sota el canal del Marne a l'Aisne, en Abril del 1916. Formen part del manuscrit d'un llibre inèdit «Meditacions d'un trinxeraire».)

Emocionem-nos fins a morir-ne, però guardem-nos de comunicar nostra emoció. Tot lo que té d'interessant l'objecte que'ns ha emocionat, per tal que pot emocionar als altres, té de poc interessant i és poc emotiva nostra propia emoció, per tal que és cosa que'ns pertany com nostra fortuna. A l'home que es dedica a l'estudi del comerç, no és pas nostra fortuna lo que l'interessa, sinó la manera com l'hem sabuda bracejar. Podem ensenyar als altres l'angle des del qual hem observat l'objecte que ens ha produït emoció, però hem d'estar-nos pudorosament, de donar compte de l'emoció mateixa. Està bé passejar amb orgull l'amada que trovem bella, però sols els homes incultes n'expliquen les emocions que en ella hi troven. Hi ha evacuacions d'ànima que exigeixen un marc fet amb fusta de banc de taverna. Els homes qui no saben servir llurs emocions son com els febles de ventrell, que giten, així que les han ingerides, fins les menjés més delicades.

SI L'ARTISTA NO'NS DIU LA SEVA EMOCIÓ.

Es possible que si l'artista no ens l'ha dita, no sentim cap emoció al contemplar l'objecte que l'ha emocionat. En aquest cas el joc devé tot un altre, i ens preocupem de la psicologia de l'artista.

En darrer lloc ens preocupem de la nostra i ens demanem si som incapaços de sentir.

La recerca dels estats d'ànim de l'artista davant dels seus objectes emotius, es lo que fa l'encís, un dels encisos, de la contemplació de l'obra d'art. I la missió del crític.

Fora d'aquesta missió la crítica devé pedantesca, i el crític un «mestre-Tites».

SI L'ARTISTA ENS DIU LA SEVA EMOCIÓ.

Mes, si l'artista ens explica la seva emoció al presentar-nos l'objecte i l'angle des del qual l'ha contemplat, tot lo més que poden fer és acusar-li rebut.

INUTILITAT I MAL GUST DE LES DISQUISICIONS SOBRE DINÀMICA FISIOLÒGICA EN EL TERRENY DE L'ART.

Entenem per emoció l'abandó del jaç a on l'esperit, per llei de gravetat, té inclinació a endormiscar-se.

Es d'un mal gust i d'una manca de tacte imperdonables, l'explicar a un paralític el funcionament de nostres òrguens de locomoció—però tota persona pot trovar plaer en escoltar la història de les nostres caminades i de les coses que hem vist.

L'home àgil no té necessitat de nostres explicacions sobre els òrguens de la locomoció; el baldat no ens pot comprendre sense ofendres.

SACRIFICI DELS ARTISTES PATRIOTES.

Es en els pobles que viuen encare en el bressol, on les indiscrecions sobre les propies emocions son més freqüents. Elles hi son perdonables per tal que poden fer la base de l'educació del poble. Però els grans artistes rarament fan el gran sacrifici de llur pudor per a devenir mestres d'estudi. L'artista ha tingut prou feina en evolucionar ell mateix—des d'un punt de partida que podria servir d'ideal a molts—per a que hi afegeixi l'esforç de tornar endarrera i sotmetre ses expressions a les evolucions del seu poble. Aquest sacrifici es trova en els estats de profonds moviments patriòtics. Mes, sovint, el patriota sobreviu a l'artista, i el sacrifici conscient d'aquest és tant més admirable que el poble no l'agraeix mai com li deu.

TINDRÀ RAÓ EL SENYOR ESTEVE?

A fi de comptes, quines son les raons que poden justificar nostre emoció en el terreny que la gent del poble nomena de l'Art? Per quina raó la *sang freda*, que tant admirem davant els esdeveniments tràgics o benhaurats de la nostra vida, devé una *manca* i és considerada com un *defecte* davant d'aquelles coses susceptibles d'ésser tractades per un artista?

FREDERIC PUJULÀ.